

KORRALDUS

EELNÕU 08.08.2024

Rääma turbatootmisala (L.MK.PM-13268) korrastamistingimuste esitamine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 81 ning tuginedes Maa-ameti xx.xx.2024 kirjale nr xxxx ja AS-i Jiffy Products Estonia 09.02.2024 esitatud taotlusele, otsustab Keskkonnaamet:

1.1 esitada AS-le Jiffy Products Estonia (registrikood 10053049) kuuluva Rääma turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK.PM-13268 alusel kaevandatud maa korrastamisprojekti koostamiseks järgmised korrastamistingimused:

1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve:

1.1.1.1. Korrastatud maa sihtotstarve määratakse vastavalt maakatastriseaduses sätestatule.

1.1.1.2. Kaevandatud maa korrastada maksimaalses võimalikus ulatuses taastuvaks sooks (luua tingimused taassoostumiseks).

1.1.2. Uute pinnavormide nõlvade ja kaevandatud maa kujundamise nõuded:

1.1.2.1. Korrastatud ala reljeef peab olema võimalikult looduslähedane.

1.1.3. Mulla kasutamise ja käitluse nõuded:

1.1.3.1. Selgitada välja tasandatud mäeeraldise ja selle teenindusmaa kasvukihiga ja/või mullaga katmise vajadus. Kasvukihi ja/või mullaga katmise vajaduse korral fikseerida mäeeraldise teenindusmaa piires korrastamiseks vajaliku kasvukihi ja/või mulla kogus ja lisada kasvukihi ja/või mulla kvaliteedi nõuded.

1.1.4. Veerežiimi kujundamise nõuded:

1.1.4.1. Taassoostumiseks tingimuste loomisel peab pinnaveetase olema vähemalt korrastatud maapinnaga samal tasapinnal või sellest kuni 15 cm kõrgemal ning soometsaga alal ligikaudu 20 – 30 cm sügavusel.

1.1.5. Lisatingimused:

1.1.5.1. Korrastamisprojekti koostamisel (ja vajadusel ka tööde läbiviimisel) tuleb konsulteerida vastavaid teadmisi ja kogemusi omava sooteadlasega.

1.1.5.2. Veerežiimi muutmisel veetaseme tõstmiseks tuleb korrastamisprojekt kooskõlastada veetaseme tõstmisest mõjutatud kinnistute omanikega.

1.1.5.3. Parima võimaliku korrastamise lahenduse leidmiseks viia enne korrastamisprojekti koostamist läbi eeluuringud, mille eesmärgiks on selgitada taastatava ala turba hüdrogeoloogilised iseärasused. Tööde planeerimiseks peab arvestama ala topograafiaga ja inimese poolt kujundatud veeoludega. Soo taastamise üheks põhiliseks tingimuseks on veetaseme tõstmine ja veetaseme stabiilsuse tagamine. Veebilansi uuringutega tuleb välja selgitada, kui palju on võimalik veetaset tõsta ja milliseks võib kujuneda veetaseme sesoonne dünaamika.

1.1.5.4. Kaevandatud maa korrastamisprojekt koostada vastavalt keskkonnaministri 07.04.2017 määruses nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded ning maa korrastamise akti sisu ja vorm“ esitatud nõuetele.

1.1.5.5. Korrastamisprojekti tuleb esitada hüdroloogilise modelleerimise analüüs, kus esitatakse eeldatavad vee liikumised enne ja pärast korrastamistööd ning kujuneva veesamba sügavus ja ülejutatavate alade joonised.

1.1.5.6. Turbatootmise lõppfaasis tuleb kaevandamise käigus jätta ala võimalikult ühtlase kõrgusega ning vähemalt 0,2 m paksune jääkturba kiht taassoostumise soodustamiseks.

1.1.5.7. Turbatootmise lõppfaasis tuleb veel ammendamata aladele kaevandamise käigus jätta võimalikult ühtlase kõrgusega ala. Nii on võimalik korrastamist lihtsustada ja täiendavate paisude ja veetõkkevallide rajamisele kulutusi vähendada;

1.1.5.8. Tootmisala korrastamisel tuleks eemaldada turbast teed, samas kui alale ligipääsu tagamiseks ja veetõketena on otstarbekas säilitada kruusateed.

1.1.5.9. Korrastamise lõpp-lahend koosõlastada maaomaniku või selle volitatud asutusega ning alaga vahetult piirnevate eramaa kinnistute omanikega. Samuti koosõlastada maaomaniku või selle volitatud asutusega ka väljastatavad korrastamistingimused. Vajadusel tuleb ette näha leevendusmeetmed piirnevatel eramaa kinnistutel veerežiimi muutuste vältimiseks.

2. ASJAOLUD

AS Jiffy Products Estonia (registrikood 10053049, edaspidi ka ettevõtte; aadress Papiniidu tn 5a/1, 80010 Pärnu) esitas 09.02.2024 Keskkonnaametile taotluse (registreeritud KOTKAS-s 12.02.2024 numbriga DM-127311-1) Rääma turbatootmisala mäeeraldise korrastamistingimuste saamiseks. Ettevõttele kuulub keskkonnaluba nr L.MK.PM-13268 kehtivusajaga kuni 20.12.2049, mille alusel kaevandatakse Rääma turbamaardlas (registrikaardi nr 230) Rääma turbatootmisalal vähe- ja hästilagunenud turvast.

Rääma turbatootmisala mäeeraldis ja selle teenindusmaa asuvad Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas kinnistul Rääma turbaraba (katastritunnus 73001:008:0221, sihtotstarve: turbatööstusmaa 100%), mille riigivara valitseja on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ning volitatud asutus Maa-amet. Mäeeraldise pindala on 172,86 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 79,22 ha. Keskkonnaloale nr L.MK.PM-13268 on kaevandatud maa kasutamise otstarbeks märgitud taassoostamine.

Ettevõtte oli korrastamistingimuste saamise taotlusele lisanud OÜ Inseneribüroo STEIGER töö nr 24/4669 „Rääma turbatootmisala korrastamise soovitusel“. Selle kohaselt on Rääma turbatootmisala põhjaosas kokku ligikaudu 91 ha suurune ala, kus turbavaru on ammendumas või tootmisest välja langenud. Kuivõrd kogu korrastatava ala pindala on 188,76 ha, palus Keskkonnaamet ettevõttel täpsustada, kas korrastamistingimusi soovitakse vaid 91 ha suurusele alale või siiski tervele tootmisalale ühiselt. Keskkonnaamet selgitas, et kuna keskkonnaloal on korrastamise suunaks taassoostamine, siis ei saa ka ülejäänud ala korrastamise suund olla praegu antavatest tingimustest erinev (selleks tuleks muuta keskkonnaluba). Otstarbekas oleks praegu väljastada korrastamistingimused kogu ala jaoks (sh arvestades viidatud 91 ha korrastamissoovitusi) ning seejärel on nende alusel ettevõttel võimalik koostada korrastamisprojekt osaliseks korrastamiseks.

AS Jiffy Products Estonia nõustus, et korrastamistingimused esitatakse tervele tootmisalale ühiselt (kirjavahetus registreeritud KOTKAS-s 01.08.2024 numbriga DM-127311-3).

3. KAALUTLUSED KORRASTAMISTINGIMUSTE ESITAMISEL

3.1. Õiguslik alus

Maapõueseaduse (MaaPS) § 80 lõike 1 ja § 81 alusel peab kaevandamisloa omaja kaevandatud maa korrastama tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kaevandatud maa korrastatakse kaevandatud maa korrastamise projekti (korrastamisprojekt) alusel. Korrastamisprojekti koostamise korraldab kaevandamisloa omaja Keskkonnaameti esitatud korrastamistingimustest lähtuvalt.

Korraldusega esitab Keskkonnaamet kaevandamisloa omajale korrastamistingimused, lähtudes keskkonnamõju hindamise soovitudest (juhul kui see on hinnatud), kaevandamisloale kantud korrastamise suunast, maaomaniku ja kohaliku omavalitsuse arvamustest. Juhul kui kaevandatud maa asub riigikaitse ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis, arvestatakse ka Kaitseministeeriumi arvamust. Lisaks Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimustele tuleb korrastamisprojekti koostamisel lähtuda MaaPS § 81 lõikes 9 sätestatud nõuetest.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lõike 5 alusel xx.xx.2024 kirjaga nr DM-xxxx-x kohaliku omavalitsuse üksuse (Tori Vallavalitsus) ja maaomaniku (Maa-amet) arvamust Rääma turbatootmisala korrastamistingimuste väljastamiseks, arvamuse andmise tähtajaga hiljemalt xx.xx.2024.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (*edaspidi* HMS) § 40 lõikele 1 tuleb enne haldusakti andmist menetlusosalisele anda võimalus esitada oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis xx.xx.2024 kirjaga nr DM-xxxx AS-i Jiffy Products Estonia arvamust Rääma turbatootmisala korrastamistingimuste andmise otsuse eelnõule, arvamuse andmise tähtajaga xx.xx.2024. AS Jiffy Products Estonia määratud tähtajaks arvamust ei esitanud.

3.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6 lõike 2 punkti 2 ja § 27 lõike 1 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhindangu selle kohta, kas kaevandatud maa korrastamisel on oluline keskkonnamõju. KeHJS § 2 2 sätestab, et keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara.

KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus). Määruse § 3 punkti 12 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang anda turba mehhaniseeritud kaevandamisega rikutud maa korrastamise korral. Eelhindangu andmisel on lähtutud KeHJS § 6¹ sätestatud kriteeriumitest.

Lähtudes KeHJS § 11 lõikest 2 jättis Keskkonnaamet xx.xx.20xx kirjaga nr xxxx „Rääma turbatootmisala (L.MK.PM-13268) korrastamistingimuste andmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata keskkonnamõju hindamise Rääma turbatootmisala korrastamistingimuste taotlusele. Loa andja on seisukohal, et keskkonnamõju hindamine tuleb jätta algatamata, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ega õhusaastatuse osas. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega;

- kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariolukordi ega suurõnnetusi;
- korrastamise käigus taastatakse märgalale iseloomulik veerežiim;
- korrastamisega taastatakse maa-ala kvalitatiivne ilme ning soodsad tingimused märgala tekkeks.

VAIDLUSTAMINE

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: Maa-amet, Tori Vallavalitsus

Janno Kuusik
vanemspetsialist
maapõuebüroo